

Tevekkülü, sadece "bir işi şartlarına riayet ederek yaptıktan sonra takdiri Allah'a bırakmak", şeklinde açıklamak, tevekkülün anlam genişliğini daraltmıyor mu? Risale-i Nur perspektifinde hayatımızın her anında nasıl tevekkül etmemiz gerekir?

Tevekkül, Allah'ın taksimatına ve kazasına razı olup teslim olmaktır. Lakin bu halinde çekirdekten ağaca kadar çok mertebe ve makamları vardır. Şartları yaptıktan sonra neticesine razı olmak ve takdiri Allah'tan bilmek, tevekkülün asgari ve çekirdek bir tanımıdır. Bundan sonrası kişilerin marifet ve imanına göre tecelli eder.

Tevekkül, imanın bir meyvesi ve neticesi olduğu için iman ne kadar sağlam ve kuvvetli olursa tevekkül de o nispette kuvvetli ve sağlam olur. İmanı tahkiki olan birisinin tevekkülü de tahkiki olacağı için hayat kalitesi de ona göre yüksek olur; olaylar ona azap değil sadece ibret verir. Bu sebeptir ki Mümin birisinde ruhi hastalıklar olmaz, zira manevi hastalıkların temelinde iman ve tevekkül zafiyeti vardır.

Tevekkül ile tembellik görünüşte bir birine yakın durur. Tevekkül, sebeplere müracaat ettikten sonra neticeyi Allah'tan beklemektir.

Tembellik ise sebeplere müracaat etmeden neticeyi beklemek demektir. Yani buğday başağını elde etmenin yolu tarlayı sürmek, tohumlamak, sulamak vs... en sonunda da neticeyi Allah'tan bilmek ve beklemektir. Şayet tevekkül ediyorum zannı ile tarlayı sürme ve tohumlama işini yapmadan neticeyi beklersek, neticeye hiçbir zaman ulaşamayız.

Allah, kainatta sebeplere de bir görev ve değer vermiştir. İş ve icraatlarını da sebepler vasıtası ile icra ediyor. Bu yüzden insanları da sebeplere riayet etmeye davet ediyor.

Bu sebeplere riayet etmek Allah'ın rububiyet ve uluhiyetine zıt bir şey değildir. Zira sebepler sadece bir şart ve perdedir, yoksa hakiki icraatçı değildirler. Yani sebeplere başvurmak tevekküle zıt bir şey değil, bilakis Allah'ın emrine uymak olduğu için tevekkülü teyit ve takviye niteliğindedir.